

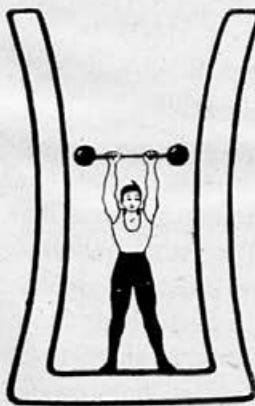
Štv. Број 1.

V Ljubljani, januar 1923.

Leto Год. V.

DR. J. B.:

Klic novega leta.

isoko v stolpu bije ura polnoči. V temno noč gre preko vasi in mest, preko dežel in morja jasen glas zvona. Glas zatone v daljavah, z zadnjim glasom zatone tudi zadnji trenutek starega leta. V večnost je šlo staro leto, odkoder ni povratka. Tisoč let je že šlo pred njim, tisoč jih bo še šlo za njim. Tisoče let so živeli ljudje pred nami, tisoče let bodo živeli za nami. Vse izginja, ostaja samo to, kar človek ustvari: dobro in zlo, ljubezen in sovražstvo. Z dobrim in zlom, z ljubeznijo in sovraštvom, živi narod, ki gre preko tisočletja let in preko življenjskih dni posameznih ljudi, narod, ki je večer in ki živi v bogastvu ali siromaštvu, v ljubezni ali sovraštvu, kakor so ga pač ustvarili in vzgojili njegovi ljudje, posamezni člani naroda.

Ljubezen gradi, sovražstvo podira. Ljubezen je kakor vihar, ki plane od nekod in vzdigne morja, da zašume in zabučje, ona je kakor solnce, ki se zjutraj razlije preko polj, travnikov in vasi in razvname duše, da ne klonejo k tлом, ampak zahrepene in zahočejo kvišku. Ljubezen je vseoživljajoča sila.

Sokolstvo je organizacija ljubezni. Njegovo sveto pismo se začneja z besedami o bratstvu, poje slavo in čast bratski ljubezni in konča z veliko prerokbo, da odrešenje človeštva leži samo v onih dušah, ki so

od vrha do dna napolnjene s čisto studenčnico ljubezni, bratstva in enakosti.

Sokolski nauk se zaveda, da ne izginja, da izginjajo leta, da umirajo ljudje, da pa večno ostane samo narod. Ta narod je treba pripeljati na bele ceste, ki gredo skozi svetle vasi, v katerih na oknih cvete nageljnove cvet in v katerih se širi rožmarinov duh. Da narod ostane večno živ, mu je treba sil, ki nikdar ne omagajo in so nepremagljive — sil ljubezni, bratstva in enakosti.

Vi sokoliči mladi, katerih vas je poln log in gaj, ki zajemate kamenčke iz čistih voda, ki po gozdih zasledujete ptičev spev in ki po poljih uhajate za metulji. Vi ste vez, ki gre iz stoletja v stoletje, Vi ste nit med sedanostjo in bodočnostjo, vi spajate stara in nova leta v en veliki dan hotenja in življenja, vi razsvetljuje noč teme, da je od jutra do jutra en sam jasen dan.

Vam, sokoliči mladi, ki gnezдите s svojimi dušami visoko v jasnih gorah, kamor ne sega strup sovraštva in blato dobičkaželjnosti, vam zveni najglasnejši klic novega leta: našrkajte se v višavah vriskajočih pesmi, nagromadite kamenčke iz čistih voda, svoje duše okrasite z nageljnovimi cvetovi, iz vaših src naj požene rožmarinov vrh in tako bogati planite med narod svoj, da bo ljubezni prožet in da na njegovih njivah vzraste eno samo drevo sokolske enakosti, bratstva in ljubezni, da se bo v senci tega drevesa senčil narod naš dolga stoletja v večni čas.

Ti dekletce kratkokrilo, ko boš po cesti šlo in boš videlo in srečavalo dekletca v žalosti in siromaštvu, pojdi in pristopi k njim in stori sokolsko delo: otri solze in daj jim kruha na dolgo pot trpljenja, da bo tudi žalostnim in ubogim zasijala zarja srečnih dni.

Ti fantiček, mladi Sokolič, ki s svojo dušo polniš hrib in gaj, ozri se okoli sebe in videl boš, da Tvoji bratci hodijo s sklonjeno glavo, bledimi lici in z očmi brez ognja. Pristopi tudi ti k njim in stori sokolsko delo: dvigni jim pogled v višave, da se solnce razlije po njih upadlih licih, da se bo sila razmajala v njih žilah in da bodo s Teboj vred planili k svetemu sokolskemu delu: k širjenju enakosti, bratstva in ljubezni.

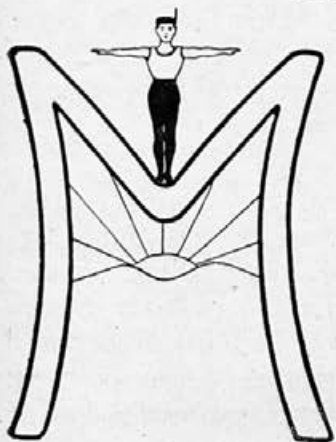
Sokolstvo je velika organizacija ljubezni. Živa sila te ljubezni, si Ti naš sokolski naraščaj. Plemenitost Tvojih duš je tekočina, ki se bo razlila med narod, da bo šel večno mlad iz stoletja v stoletje.

Bog stvarnik ljubezni, enakosti in bratstva — pa je zdravje. Zdravje je vir vsega hotenja in ustvarjanja v novem letu in v vseh bodočih letih. Zato vam kliče novo leto: ohranite zdravje, širite svoja prsa, da bo udar vaših rok silnejši, in korak vaših nog hitrejši in trdnejši.

Da bi nam dal ljubezni in zdravje, to srečo želimo vam in vsem nam! Ta klic zveni iz vseh dni novega leta in iz vseh let bodočih vekov.

Sreča naša je v vas. Delite jo razkošno, ker narod je še ubog in slab. Dajte, da bo živel v ljubezni in zdravju, da bo živel večno.

Летовање на Бледу.

оји драги Соколићи схватиће одмах, с каквим смо нестрпљењем очекивали дан, када ћемо напустити велику варошку жегу и њену прашину. Схватиће одмах, с колико смо пријатности и слатког заноса прелиставали у мислима тај нови наш живот: у хладу, у зеленилу, у мирису четинара, крај тихог, топлог и плавог Бледског језера.

И ми смо се одиста од срца радовали. Мамила нас је красна и прелепа Словеначка, Интересовао нас је живот наших малих Словенаца; Опијао нас је први Југословенски Соколски Слет. Изгледало нам је и сувише кратко време од четрдесет и пет дана, да све ово видимо, да све ово осетимо.

Тај прелаз: из велико-варошког задаха и запаре, из нечега тромог, леног и старачког, у свежицу, у бујност, у младу и мирисаву природу, чинио нас је нестрпљивим, и ми смо почели бројати часове, када ћемо сести у воз.

Торбине су одавне већ набрекле. У њима је пуно ствари: ту је ново рубље, здрава обућа, топао капут, прибор за обућу, прибор за зубе, убрус, саун, марамица, игла, конач, нож, виљушка, ложница, тањир, лонче, чаша и још других ситница.

Најзад, ево нас у возу. Ту су родитељи, ту познаници, ту Соколи, ту Соколице. Сви су они дошли, да нас поздраве, и да нам пожеле пријатан провод. Њиховим поздравима и клицању нема краја, а наша веселост и песма све то надмашује.

Кренули смо увече брзим возом, те с тога прохујасмо кроз равни Срем и питому Славонију и невидећи их. Тек код Сиска, када је дан освануо, почесмо да разгледамо лепу Хрватску.

Њена обрађена поља, њена чиста имања, лепе сеоске куће, здрав и имућан народ, све нас је то интересовало и радовало, поредећи често рад нашег сељака са овим из ових крајева.

Бројали смо станице, читали називе написане латиницом и ћирилицом, а готово свуда, где нам се год дала прилика, разговарали смо с народом. Њих је интересовала ова весела и шарена група, и дивили су се када смо им рекли да идемо на Блед да проведемо месец и по дана под шаторима.

Велики теретни вагон, прикачен одмах до ова два наша, био је препун увијених шатора, поређаних кревета, пуних бала, покривача, мотака великих и дебелих, а све то, цео тај дугачки вагон, покривала

је једна огромна зелена цирада. Средина вагона била је чиста — празна, ту су били спроводници и чувари ствари, наши Соколићи.

Посматрајући више пута ту њихову чудовату кућу, у којој се могло лепо одмарати на дебелим балама, многи су им Соколићи завидели, и када би се воз на по којој станици дуже задржао, ускакивали су многи у ту »чергарску кућу« да виде шта им раде браћа чувари. А они су се увек лепо забављали. У гостима су им биле често и Соколице, те је у толико било више шала, смеха и игара.

Ушли смо у Словеначку. Она је још лепша, још чистија и срећнија. Што се воз више удаљавао од Љубљане, ми смо све више љубопитљивији били; Лепота природе све већа; Пропланици, ливаде, бистри поточићи, разне творнице, богата ношња словеначког народа, све нас је то мамило, те нисмо напустили прозоре. Најзад, возући у најлепши део, у околину Бледа. Али језеро још не опазисмо, њега крију са сваке стране китњасте брежуљци са дивним четинарима и белим вилама. Многима би баш криво што се оно тако дуго крије, и ствара нам све веће нестрпљење. Воз прохуја и поред богатог Винтгара, те угледасмо само велики слан реке, како пада у једну велику дубину, сав пенушав и бео, као да је од снега.

Врло брзо после тога загледасмо станицу Блед. Заграбисмо торбице и излетесмо. На мах је онај велики број ствари био поређан поред станице. Неколика кола су се пунила овим великим багажом, а ми сви, поврстани, група за групом са заставом на челу, спуштасмо се једним стрмим путем у сам будући Табор. Сада нам је цело језеро било ту пред очима. Цео онај венац белих вила, високих четинара, разног цвећа огледао се у језерској глаткој површини. Неколико украшених гондола плувало је по чистом језеру. Први утисак је био чаробан.

Ту ћемо дакле провести месец и по дана. Ту ћемо се купати, ту ћемо се возити, веслати, пецати рибу.

Из овога раја правихемо излете у друге, а њих има у сваком правцу лепе Словеначке.

Опивени овом красотом за неколико дана подигнусмо Табор, сав у реду. И кухиња, и столови за ручавање, и електрично осветљење, и баште пуне каранфила и цикламе, и велики соколски монограм испред Штаба, позориште, све то свршише вредне руке Соколића и Соколица.

Под вођством браће Илије и Радула, највише се истакоше браћа: Никола, Милић, Раде и др. Њиховом раду и савесности дивили смо се сви.

Интересантан је био рад и живот у кухињи »Код Пуног Казана«. У њој је било свакога дана по једна од дечјих мајки, које су пошле с нама. Оне су биле шефови кујне, и под њиховим надзором редари и редуше, доносили су воду, цепали дрва, љуштили кромпире, секли лове, а готово увек јурили од себе једно бело угојено, чисто прасенце,

које је хтелo свуда да завуче своју црвену њушкицу, те је редарима ометало пролаз и рад.

Из практичке пољске кухиње, коју смо од војске добили, брeктала је пара из свакога вентила на казанима. Из сулундара куљао је високо дим, а у огњишту сагоревала је сува јела, смрча и бор. Кад је дошао ручак ми смо се сви грабили, ко ће раније да заузме место у групи. Огладнели од купања, веслања и другог рада, често смо запиткивали шта има данас за ручак или вечеру. Врло је важно било знати, која је г-ђа дежурна у кујни; Ако чујемо да је дежурна г-ђа Вукомановић онда смо знали унапред да ће поред куханог јела бити и по какво тесто.

На језеру је тек био живот. А и ко не би скочио у његову бистру и млаку воду. Купали смо се из дана у дан, кад год је било лепо време.

Брат Кеда, сопственик језера дозволио нам је да пецамо рибу, што другим гостима није било допуштено. Он је држао да су то деца, и да неће моћи ништа упецати. А није знао, да смо ми још у Београду купили око стотину удица, да смо спремили и »струкове« и инталове. Није се сетио да су то деца са Саве и Дунава, и да је најмање дете вично да упеца и највећег шарана.

Готово свакодневно чврчале су рибе у великом кухињском тигању. Док се један тигањ празнио, дотле је већ друга гомила рибина урањана у брашно и добро посољена, чекала да и она зацврчи. Пржење беше тако учестано, да је комесару пало у очи како маст у канти сваким даном све више нестаје. А она беше тако скупа, да смо о њој морали доброводити рачуна. Једно време и забранисмо пржење. Е, али мали окаћењаци, пржили су је ноћу, када смо сви полегали и када нисмо могли видети њихово изрљање и баратање по кујни.

А било је и занимљиво пецати ове рибице, у толико више што су се лако хватале, и што су се у дубокој језерској води могле видети и крупније рибе, за које би по сто пута бацили удицу да их примамимо.

Али и ако нас је језеро увек вукло на купање, прање рубља, веслање и пецање, ипак и у Табору било занимљиво по цео дан. Ту је позорница и на њој гласовир, испред позорнице велики простор за играње, а одмах до позоришта протегла се пољана сва у мекој зеленој трави. По њој су најмањи Соколићи и Соколице и играју се са нашим јатањцима. Мало даље простире се тако исто врло добро игралиште за ногомет, и на њему ћете увек наћи играче, наше Соколиће где гоне лопту. Обично њима кришом добегне и по који редар из кујне где са прљавом и масном пицамом лупа лопту, али он дуго ту не живи, за час га пронађе дежурни Табора, и довуче на посао. Такав после редарчи по казни 2—3 лака.

У Табору смо имали и посела, и јавне вежбе. Тада су нам долазили у већем броју гости, и онда смо показивали цео наш живот под шаторима.

Обично смо вежбе приређивали с бледским Соколима, а једном и са чешким мушким и женским подмлатком, када су се по Слету у Љубљани враћали кућама. Тада су цео дан били у нашем Табору, и ми смо се дивили њиховом раду. Цео дан братски упознавали, разговарали и веселили.

Али највећи и најлепши догађај у овоме летовању био је Слет у Љубљани. Наши Соколићи тада су први пут имали прилику да виде шта је Соколски Слет. Да виде његов сјај, његову поворку, да виде таласе и море Сокола и Соколића. Да виде онај велики број вежбача, који се за тили часак нађу уврстани правим редовима као стреле. Да чују оно Соколско »Здраво« из хиљаде грла. Да осете, да су Соколи, да су сви као краљеви, да их свако радо гледа, поздравља, кличе им и баца цвеће, да по њему газе.

Соколићи су тада видели, да је на Слету учествовала и војска и народ, неколико министара, па и сам Краљ, коме се клицало: Живео Први Соколски Краљ. Тада су видели, да је Соколство нешто крупно, нешто велико, нешто значајно. Видели су, да су Соколи из Чешке једно исто што и наши, да се они исто тако носе, исто тако поздрављају и веле. Најзад видели су, да је бити Соко нешто најлепше и најзвешеније. Осетили су, да су соколски дани најлепши дани у животу једног младог човека.

Велику пријатност и радовање причинио нам је и наш дични Краљ. Он нас је у два маха посетио. За прву посету били смо извештени, те смо искитили Табор што смо лепше могли. Обукли смо чиста Соколска одела и у једном пишалору дугачком од вратица Тabora све до Позоришта, корачао је наш Краљ, а ми смо му дуго клицали: Здраво! Живео!

Он је увек волео Соколе и помагао их, па ево и сада његово весело лице говори, да му је пријатан боравак међу Соколима.

Одушевљени његовим посетом, ми смо се трудили, да му што верније изнесемо цео наш живот, и Њега је све то необично интересовало. Улазио је у сваки шатор, у позориште, разгледао баште, читао натписе над шаторима, а знао је већ раније, ко је то »Оражен« »Чика Степа«, »Војновић« и др.

Интересантан је његов дочек био у кујни. Најстарији редар поврстио је све редаре испред кујне у њиховим блузама за рад и округлим куварским капицама. И они су га тако исто на команду поздравили са »Живео, Здраво«! Краљ је ушао у кујну, питао је шта се кува за вечеру, и пробао јело, дали је укусно.

Редари су се трудили да даду што више одговора, те су на свако питање одговарали са пуно пажње. И достојно су преставили свој рад у кујни. Све је било у реду, казани су се сјајили изрибани, посуђе је било најлепше поређано, под у кухињи савршено очишћен. Прасе се тога часа није »мувало« око кухиње.

Razgovarajući sa decom o životu pod šatorima i interesujući se kako provedemo noć, Kralj je obećao da će doći jedne noći da načini uzburu, da vidi jesu li Sokoli i dobri vojnici.

И после 4—5 дана то је и урадио, али је одмах наишао на стражу и на потпуни мир и ред. Било је тачно ноноћ, када га је стража поздравила. Ушао је најпре у шатор мушке деце и био је изненађен у каквом су све положајима спавала деца. Већина су била откривена. Један је зграбио руком за нос и уста свога кревет колегу, на му неда да дише, други се савим окренуо на другу и спава где су му ноге биле. Трећем висе обе руке и глава преко кревета а ноге пребацио преко trebuha онога другог. Четврти се тако припио уз свога друга да су сасвим саставили носове и уста итд.

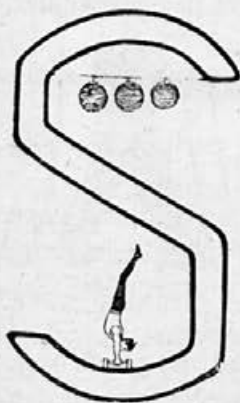
Овоме се Кралј слатко смејао. Многе је сам покривао а за остале који су у оваквим положајима били знао је да су то најнемирнија деца, и да сањају све оно што су преко дана радили.

(Наставиће се.)

—ес:

Bratec, tu se zgleduj!

okolsko društvo v N. ima većinomа telovadce, ki so sami kmečki fantje ali pa delavci. Koliko dela imajo kmečki ljudje ob košni, žetvi in mlačvi, ve' samo tisti, ki je s kmetov doma. Mestnim ljudem, ki hodijo le iz urada v urad, ni zameriti, če ne poznajo težkoč kmečkoga stanu.

Samo enkrat sem šel julija meseca na kmete v sokolsko telovadnico. Telovadba članov se je imela vršiti od pol 9. do 10. ure zvečer. Od šestnajstih telovadcev jih je bilo o pravem času samo sedem. Načelnik je že v četrtič prešteval posameznike, ki so telovadili na različnih orodjih. Ko je potekel čas, se je začul rezek: Pozor! -- U vrstu zbor! —

Načelnik ima mrko čelo. Kratko povpraševanje, kje je ta, kje oni. Odgovori so različni. Ta je še na žagi, oni je ravnokar peljal žito s polja, tretji še živino krmil, četrti ima uro daleč do telovadnice itd.

»Tekma je tu. Vsesokolski zlet je pred vratni, — župni načelnik pride, kaj si bo mislil?« je tarnal načelnik Poljanec.

Sedem telovadcev najrazličnejših zmožnosti je jelo vežbati. Ker niso bili vsi enako sposobni, je moral načelnik napovedovati skoro vsakemu drugo vajo.

Vrata v telovadnici so se jela odpirati. V motni luči so prihajale zagorele postave druga za drugo ter se načelniku kratko opravičevale.

Župni načelnik je vstopil. Bliskovito je premeril telovadnico ter ljubeznivo pozdravil.

»Samo ti-le?«

Poljanec mu je podal roko. Nekaj sta se pomenila, potem pa si razdelila vsak polovico telovadcev in nadaljevala vežbe na orodju. —

Po dolgem presledku se spet odpro vrata. Dva bosa fanta vstopita. Vsa sta zaprašena in zasopljena. Vročina puliti z njiju teles. Po licu se jima poznajo zamazani sledovi potnih srag, ki so lile po zaprašenem obrazu. Mokri in na vse strani zmešani lasje, se kot prilepljeni drže potnega čela. Na temenu pa štrle na vse strani. To sta brata Zakotnika. Še predno se moreta opravičiti že slišita:

»Ali je sedaj pol devetih? Mari bi prišla še pol ure kasneje, bi se lahko takoj obrnila! Kod pa hodita, Peter!«

»Brat načelnik! Nisva mogla prej. Ječmen sva skladala.«

»Pa bi ga zložila malo prej! Nastopi so tu, v telovadnici sem vedno prve pol ure sam.«

»Še pred poldrugo uro so ga žele. Morala sva ga zvoziti in zložiti.«

»Ne jaz, ne Peter,« je povzel drugi brat, »nobeden ni večerjal. Veš, kje sva doma. Polovico hitreje sva prišla semkaj kot sicer, ker sva nad polovico pota tekla.«

»Ne smeš« — sem slišal mrmrati župnega načelnika proti domačemu. Nadalje nisem razumel besed. Župni načelnik je pa že segal v roke Zakotnikoma:

»Lepo je, brata, da sta prišla. Nič za to, da sta zakasnela, samo da sta tu. Malo bomo zategnili, pa bo dobro.«

Orodna telovadba ni trajala dolgo. Kljub temu sta prišla Zakotnika še na vrsto na bradlji.

Bratci! Mučno je, in smešno se zdi spočitemu telovadcu taka vaja, ki jo izvaja truden človek. A, da bi vi videli tisto moč volje, ki jo imajo taki telovadci, tedaj bi mislili, da zmorejo ti ljudje gore prestavljati. Ne smejali bi se njihovi telovadbi, ampak groza bi vas jih bilo

Ves teden že nobeden izmed teh bratov ni spal nad pet ur na noč. Dan za dnem na žgočem solncu; od jutranje zarje do večernega mraka na polju. Snoči v telovadnici in danes spet. Jutri bo treba biti zopet ob pol štirih na nogah . . . Koliko izmed vas bi menjalo z njimi?

Pričeli so vežbati proste vaje. Ali veste, kaj se pravi vztrajati v držali, ko popravljajo vaditelji napačne gibe? Razumete li, kaj so počepi, ležne opore, stegnjeni izpadi, odročanja in odnoženja za človeka, ki dela kot živina? In vendar, Zakotnika nista zaostala v vežbanju za nobenim spočitim.

Pol ure čez polnoč je kazal kazalec, ko je načelnik poveljeval: Volno! — Zdravo!

»Bratje! Da se jutri zvečer zopet vsi vidimo,« je zaklical predno je ugasnil luč in zaklenil telovadnico. »Ti misliš — že danes, kaj ne?« ga je nekdo prestregel.

V hladni noči so se bratje razšli. Z Vira sem je prihajal vetrič. Tapatam si čul pritajeno petje fantov na vasi.

Jaz pa sem mislil na ta dva s potnimi kapljami zamazana obraza. Snoči tu, danes tu, malo bosta spala, ves dan trdo delala, zvečer pa zopet v telovadnico, ker se pripravljata za vsesokolski zlet v Ljubljani.

Glavno pa je: nobeden izmed teh dveh še do danes ni omenil nobene besedice o svoji požrtvovalnosti do Sokolstva, ker sta pač Sokola iz ljubezni, na pa iz koristolovstva.

C. HOČEVAR:

O alkoholu.

Kaj tiči v opojnih pijačah.

»a, pij, da bodeš bolj močan,« tako ti je gotovo že kdo ponujal kozarec vina, misleč, da ti daje okrepčila. »Ne pijte vina, piva in žganja, ker je v njih strup-alkohol, ki mori človeštvo,« si čital ali pa slišal v šoli. »Le pij! Malo vina ne škoduje,« prigovarja zopet tretji. Slišal si pa tudi druge, vsak prigovarja ali odgovarja po svoje. Kdo ima prav? Poslušaj! Tisti, ki pravijo, ne pij vina, žganja, piva in niti sadjevca, govorijo resnico. To ti hočem dokazati! Prepričaj se, da so tisti, ki ponujajo vino kot okrepčilo, v veliki zmoti.

Kaj je prav za prav alkohol? To je brezbarvna tekočina, čista kakor voda. Ako jo daš na roko, čutiš, kako hladi in hitro shlapi. Ako daš le par kapljic čistega alkohola v usta, čutiš žgoč okus, t. j. prav nekaj nasprotnega od onega na roki. Če ga prižgeš, gori s komaj vidnim modrikastim plamenom. Je hud strup, že $\frac{1}{4}$ l čistega alkohola človeka umori. Čisti alkohol dobivamo le v lekarnah in drogerijah, kjer ga uporabljajo za zdravila. Vendar še ta ni popolnoma čist, ima samo 80—85% čistega alkohola. Popolnoma čist je zelo redek, ker se jako rad druži z vodo. V navadnem življenju ga poznamo le pod imenom špirit. V manjši in večji meri se nahaja v sadjevcu, pivu, vinu in žganju. V sadjevcu ga je povprečno 3%, v »boljšem« iz lepo dozorelih jabolk celo 5—7%. Nekoliko manj ga je v pivu 1.5—2.25%, v »boljšem« 3.5—4%, v črnem celo 5%. V vinu se nahajajo različne množine; v »kislih« ali »slabih« seveda manj kakor v »močnih«. V naših

vinih ga je 7—12%, dobe se pa tudi vina, ki imajo 15—18% alkohola. Največ ga je v žganju in raznih likerjih. V »domači« slivovki ga je 35 do 50%, v likerjih pa 29—72%. Čim manj alkohola ima kaka pijača, iz t.liko večje posode se pije. Tako, da je vse eno, glede na množino strupa, kaj se pije!

Da se nahaja v vseh teh pijačah res alkohol, se lahko prepričaš, najlažje pri žganju. Zadostuje, da ga zliješ malo količino na krožnik in ga zažgeš — nad posodo vidiš svetel plamen. — Za dokaz istega v drugih opojnih pijačah napravi sledeči poskus: Vzemi steklenico in jo napolni malo čez $\frac{3}{4}$ s katerokoli alkoholno pijačo. Zgoraj zadelaj steklenico z zamaškom, v katerem se nahaja vdolana steklena cevka. Pijačo razgrej na štedilniku do 78.5°. Pri tej stopnji se spreminja alkohol v paro, ki uhaja skozi cevko. Zažgi jo in videl boš, kako gori z visokim, modrim plamenom. Ako nimaš toplomera in ne veš kdaj je 78.5°, poskušaj kmalu na to, ko so se pričeli dvigati v tekočini mehurčki, večkrat podržati nad cevko gorečo vžigalico. Kmalu te iznenadi hreščeči plamen.

Marsikdo bo vprašal, kako pride alkohol v vino, ko ve vsakdo, da ga nihče ne daje notri. V grozdju se nahaja precej sladkorja, saj ga ravno zaradi tega radi jemo. Tudi mošt je še sladek. Počasi postaja v kleti grenek, vedno ima manj sladkobe, dokler je polagoma ne izgubi. Kolikor bolj izginja sladkoba, toliko močnejši postaja mošt ali vino. Iz tega lahko sklepamo, da se spreminja sladkor v alkohol. Res je tako! Kadar mošt »vre«, se spreminja sladkor, ki ga je precej v njem, v alkohol in ogljikovo kislino. Alkohol ostane v vinu, ogljikova kislina, ki je plinasta, zgine skozi pilko na sodu in se pomeša z zrakom. Zato čutiš poseben zrak v kleti, kjer vre vino. Če vdihavaš tak zrak, čutiš, kako te v grlu duši. Ogljikova kislina je zdravju škodljiva. Ker se sladkor spreminja v ogljikovo kislino, je v sodu za časa vretja vedno manj vina, zato je potrebno zalivanje.

Tudi alkoholno vrenje lahko sam poskusiš. Razreži na drobne koščke 2½ dkg rozin, ki niso nič drugega, kakor suhe grozdne jagode, Polij jih z mlačno vodo. Potem jih zmešaj in stresi, da dobiš motno raztopino, ki jo odliješ v drugi kozarec. Rozine polij vnovič z isto količino vode in ožmi rozine s platneno krpo v drugi kozarec. Vso tekočino vlij v četrtlitrsko steklenico, ki jo zamašiš z zamaškom, v katerem tiči tenka steklena cev. Konec te cevi napelji pod z vodo napolnjen kozarec, ki se nahaja v skledi vode. Poskus naj se vrši v primerno toplem kraju do 35° C. Čez nekaj dni prične tekočina vreti in vre vedno bolj. Pod kozarcem opazaš vedno manj vode. Na njeno mesto prihaja ogljikova kislina. Vidi se, kako se dvigajo plinasti mehurčki. Ako hočeš, da vstajajo hitreje, ogrej steklenico na zgornji strani z roko. V steklenici pa opazaš, da gine tekočina. Po kakih 14—20 dneh prekini poskus in pokusi tekočino. Čutil boš, da ima okus sladkega vina.

Hrane, ki daje človeku moč, v opojnih pijačah ni, izvzemši v pivu, kjer je je pa jako malo. Ima res 4—5% sladkorja in 0.7% beljakovin. V 1 litru piva se nahaja približno toliko redilnih snovi kakor v 1 žemlji. Primerjajmo pa ceno, tedaj vidimo, da je pivo 8—10 krat dražje kakor žemlja. Ker poleg hraniva kupimo še lepo množino alkohola.

(Dalje prihodnjič.)

DR. LIJDEVIT PIVKO:

Telovadne raznoterosti.

(Nastop moškega naraščaja na odru.)

1. Skakljanje enonožno.
2. Prevali naprej.
3. Kitajski kolotek (mlin petorice).
4. Živo (poskočno) kolo.
5. Ležna opora na kolenih drugega (ležečega) telovadca.
6. Dviganje otrplih.

Skakljanje enonožno.

I. Oddelek 12—24 naraščajnikov je za odrom v redu. Vodja oddelka, po možnosti tudi naraščajnik pozdravi občinstvo in poveljuje:

»Enonožci - naprej!

Vsak telovadec ima levo roko na levem prednjikovem ramenu, z desno roko si pa drži ob gležnju desno nogo, ki je vzpetno skrčena. Na povelje začenja oddelek skakljati. Skakljanje je v taktu. Vodeči krajnik drži v levici vrvico, ki jo po ustavitvi odloži. Po enkratnem obhodu po obodu odra poveljuje vodja:

»Red - stoj!«

Vsi obstoje, izpuste ramena prednjikov in lastno nogo in čakajo v temeljni postavi v bočnem krogu daljšega povelja.

»Na le - vo!« Polobrat s čelom noter.

»Used na tla - zdaj!« Telovadci sedejo v krogu, skrižijo noge in položijo roke na kolena. Kratek počitek, ki je telovadcem po skakljanju potreben, porabi vodja za nagovor.

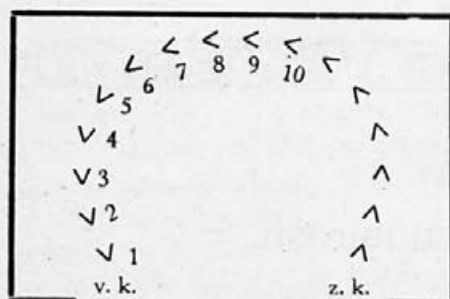
II. »Gospoda! V slovenskem Korotanu je kraj, ki ga zovejo Prevalje. Učenjaki so si belili glave, odkod je to ime. Pravim vam, da bi bili našli že zdavnaj dobro rešitev, ako bi bili pogledali, kako se zabava mladina v prevaljskem kraju, kjer se ljudje kaj radi prekopicavajo.

»**P o z o r!**« Telovadci se vzravnaajo oskokoma v temeljno stoji.

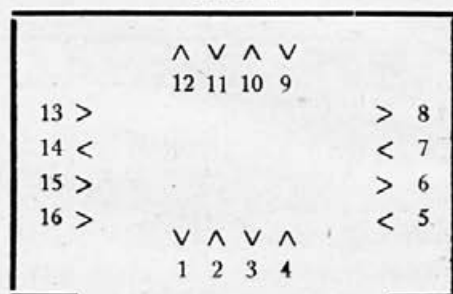
»**N a d e s - n o!**« Polobrat v bočni krog.

»**Stik naprej-sto-paj!**« Vodeči krajnik stoji nepomično na svojem mestu, ostali se pa pomaknejo naprej, tako da je med vodečim (v. k.) in zadnjim krajnikom (z. k.) več korakov prostora (načrt 1).

Načrt 1.

Načrt 2.

Vodja poveljuje:

»**P r e v a l i n a p r e j!**«

Vodeči krajnik (1) napravi 2—4 korake naprej in se prevali z upognjenim križem: v počepu položi dlani na tla k prstom stopal, skloni glavo in jo položi na tla tako, da se dotika s tilnikom tal, nato se s popolnoma upognjenim križem prevrne naprej v sed. Iz seda se hitro obrne na desno in preide v klečno oporo (poklekne in se opre z rokami ob tla) z glavo proti občinstvu.

Drugi telovadec se zaleti proti klečečemu, položi roke na tla in sicer levo ob kolenu, desno pa ob desni roki klečečega in se napetih lehti odrine z nogami izmenskonožno od tal in izvede preval čez telo klečečega prvega telovadca. Nato pa preide takoj zraven njega v isto klečno oporo kakor prvi telovadec, toda s čelom nazaj (na drugo stran).

Tretji telovadec izvrši preval kakor drugi, toda čez oba, čez prvega in drugega, nato poklekne tesno poleg drugega, s čelom naprej.

Četrti se odrine sonožno z nogami, položi roke na hrbet prvega in se prevali s popolnoma upognjenim križem čez drugega in tretjega in preide tesno zraven tretjega v klečno oporo, s čelom nazaj.

Peti telovadec se prevali čez klečečo četvorico, napravi hitro 3—4 korak naprej in preide tam v klečno oporo.

Šesti se prevali preko prve četvorice in nato preko petega in poklekne poleg petega kakor prej drugi poleg prvega (gl. načrt 2).

Tako izvajajo vsi po redu prevale in tvorijo postopno nove četvorice v klečni opori. Prevale sledi hitro drugemu. Čim se je prednjik prevadil čez prvo četvorico, mu sledi že naslednji telovadec, tako da izvaja sočasno toliko telovadcev prevale, kolikor je četvoric v klečni opori.

Kadar dovrši zadnji krajnik svoje prevale, poveljuje vodja:

»Temeljna stoja - zdaj!« Telovadci preidejo iz klečne opore v temeljno stojo s čelom noter. (Lahko poveljuješ postavitev v polkrogu v ozadju odra.)

»Odmor!«

(Konec prihodnjič.)

- - - GLASNIK. - - -

† **Brat Ivan Trdina.** Vi mladi, ki ste se udeležili našega vsesokolskega zleta v Ljubljani, ste gotovo videli čvrstega mladika v sokolskem kroju z rdečim križem na rokavu. Večina izmed vas, ki ste na zletu potrebovali kakršnokoli zdravniško pomoč, pa ste prišli v njegove roke, da je vam dal prvo pomoč. Ta neumorni sokolski delavec je bil medicinec br. Trdina. Od jutra do večera je bil v službi zdravniškega odsaka. Ko so prihajali vlaki, je opravljal zdravniško službo na kolodvoru, pri povorkah je bil v raznih rešilnih postajah, med skušnjam in pri javnih telovadbah pa na je na zletišču v ambulančni postaji opravljal samaritansko službo. Br. Trdina, ki je že v svoji zgodnji mladosti lajšal bolečine trpečim, je nenadoma preminul dne 27. novembra 1922. kot žrtev svojega poklica v najlepši mladeniški dobi tik pred koncem svojih študij. V svojem poklicu si je ranil prst na roki in zastrupil kri. Vsa zdravniška znanost mu ni mogla rešiti življenja, in moral je v prerani grob, daleč od svojih ljubih domačih v tujem Dunaju, kjer so ga le prijatelji Sokoli tolažili v zadnjih urah njegovega življenja, ko je neustrašeno gledal smrti v obraz.

Br. Trdina je bil rojen dne 1. decembra 1893. v Ljubljani, kjer je dovršil leta 1914. gimnazijske študije. Takoj nato je bil poklican v vojaško službo in šele leta 1918. je dobil dopust, da je pričel s študijami na medicinski fakulteti na Dunaju. Po pre-

vratu je nadaljeval zdravniške študije v Zagrebu, l. 1920. pa je vstopil vnovič na dunajsko fakulteto, da si pridobi doktorsko diplomo, a žal, ga je v zadnjem semestru prehitela smrt.

Že kot gimnazijec je bil član Sokolskega društva l. v Ljubljani in temu društvu je ostal zvest do svoje smrti. Za časa svojih študij je deloval v Sokolu, kjer je študiral. Br. Trdina pa ni bil član samo na papirju. Bil je dober vežbač in prednjak pri srbskem sokolskem društvu v Zagrebu in pozneje, ko sta se združili obe zagrebški društvi, v jugoslovenskem sokolskem društvu. Od tu se je udeležil ustanovne skupščine v Novem Sadu in vsesokolskega zleta v Pragi l. 1920. Ko je prišel jeseni 1920. na Dunaj oživil je iznova jugoslovensko Sokolsko društvo na Dunaju, ki je seveda bilo med vojno ukinjeno. Da je bil zmožen in vesten prednjak, dokazuje dejstvo, da mu je članstvo zaupalo najodgovornejšo mesto namreč načelniško, katero je obdržal do zadnjega.

Rajni br. Trdina je bil vzgojen v pravem sokolskem duhu, kakor tudi njegove rodne sestre, ki so znano pridne sokolske delavke. Zato ga nam je tembolj žal, ker smo ž njim izgubili mladeniča, ki bi bil še mnogo koristil naši organizaciji. Čast njegovemu spominu!

Iz Jugoslov. Saveza Sokolskega. Starešinstvo je sklenilo, da izda za sokolski naraščaj poseben znak in legitimacijo.

Znak bo enak češkemu naraščajskemu znaku, in je ČOS že izdala dovoljenje, da ga sme uporabljati tudi jugosl. sokolski naraščaj. Organizacijski odsek ima nalogo, da izdela pravilnik o nošnji znaka in primerne legitimacije. — Pri Saveznem T. O. se je osnoval odsek za naraščaj, ki ima nalogo dajati voditeljem potrebna navodila o tehničnem vodstvu naraščaja in o sokolski vzgoji naraščaja. — Osnoval se je tudi prosvetni odsek, ki je sklenil izdati seznam mladinske literature, primerne za sokolski naraščaj. Vsako sokolsko društvo je dolžno, da si ustvari polagama naraščajsko knjižnico, ki bo di temelj sokolske vzgoje za ves naraščaj.

Sokolsko društvo u Visokom. 12. novembár, dan rapalskog ugovora, naši stariji članovi proslavili su svečanom matinejom na kojoj je brat Danilo Nikolić, star. društva, održao predavanje o zarobljenoj braći u značaju toga dana, s pozivom na prisutne, da olakšaju, koliko mogu, tugu i bol naše braće koja se nalaze pod tuđinom, a sestra Melanija Stanišćeva, deklamovala je »In Memoriam« od M. Čurčića.

I mladi naši, naraštaj i djeca, proslavili su ovaj dan. Nijesu imali novaca da daju priloge, nijesu imali dovoljno ni riječi, da kažu kako im srdašća biju za ot. on. braćom i sestricama što uzdišu pod tuđinskim jarmom, a ipak, hteli su, da učine nešto i priredili su utakmicu, na kojoj su hteli da pokažu koliko vrede i šta od njih možemo očekivati. Muški naraštaj nastupio je sa dve vrste: »Soko« i »Slavuj«. Natjecalo se u prostim vježbama, skoku u visinu, skoku u duljinu, bacanju kamena od 4 kg, trčanju, dizanju kuglicu od 3 kg, redovnim vježbama i ponašanju. Pobjedila je vrsta »Soko« dobivši od 400 bodova 371, t. j. 92·75% a vrsta »Slavuj« 359 boda, t. j. 89·25%. Kao pojedinci pobjedila su braća: Jovo Vasiljević, naročito se istakao u skoku u visinu 150 cm u daljinu 440 cm i trčanju, Salamon Danon, u skoku visinu 145 cm i bacanje kamena 11 m, Pero Ferzanović u skoku u visinu 145 cm, u daljinu 400 cm, Dimit. Mitrović bacanje kamena 10·50 m, dobivši svi po 77 bodova, t. j. 96·25% i postigavši I.

mjesto. II. mjesto dobio je brat Reuf Zečević sa 94·75%. III. braće: Nikola Stjepanović i Ferdo Kajzer sa 92·50%.

Ženski naraštaj natjecao je se u prostim vježbama, skoku u visinu, trčanju, preskakivanju konopca, igranju kola, redovnim vježbama i ponašanju, a nastupio je dvije vrste: »Božur« i »Smilje«. Prvenstvo je dobila vrsta »Božur« postigavši 93% a vrste »Smilje« 91%. Kao pojedinci dolaze na I. mjesto sestre: Anđelija Stolićeva i Nadežda Stjepanovićeva sa 98·50% na II. sestre: Slavojka Ferzanovićeva, Nanda Vavrova i Krista Duvujakova sa 96·80% na III. mjesto sestra Božana Vavrova sa 95·20%.

Muška djeca nastupila su u tri vrste: »Sloboda«, »Bratstvo« i »Jednakost«, a natjecala su se u prostim vježbama, skoku u duljinu, bacanju kamena, trčanju, redovnim vježbama i ponašanju. Prvo mjesto dobila je vrsta »Slobode« sa 96·66%, drugo »Jednakost« sa 96·33%, treće »Bratstvo« sa 87%. Kao pojedinci dolaze na I. mjesto brat Josip Andrašić, 97% II. brat. Isidor Romano sa 94%, III. brat Rafael Kabiljo sa 91%.

Braćo i sestrice! Pokazali ste nam da vredite više nego smo očekivali od Vas, jer uspjeh vaše utakmice mora da zadovolji svakoga ko se bavi odgojem sokolskog podmladka, a da ste to postigli rezultat je vašega istrajnog vežbanja i roda, vaše ljubavi prema sokolskoj ideji, ideji našega spasa, koja će nam pomoći, da se šite prije zagrlimo sa onom braćom iz okružja Soče, Gorice, Zadra i Rijeke, jer mora da što prije prestane ona bolna pjesma:

»Trst, Zadar i Rjeka

Na slobodu čeka.»

Zdravo »Sokolići«, Zdravo »Sokoliće«.

Tekma moškega in ženskega naraščaja Sokolske župe Kranj, dne 9. junija 1922. v Škofji Loki. Zopet nas je vzdramilo sokolsko povelje in dvignile so se mlade sokolske čete po naših vaseh in trgih divne Gorenjske. Sokolska dolžnost nas je zvala, in veselih ter pogumnih src smo se odzvali. Napolnili smo naše bojišče, da je izgledalo kakor velik s cvetovi posut vrt. To naše bojišče pa je bila sokolska arena,

kjer smo se kosali med seboj, toda v zna-ku bratstva in ljubezni ne v sovraštvu. Komaj se je zbudilo zlato jutranje solnce, že je našlo mlado sokolsko četo zbrano na telovadišču. Na načelnikovo povelje so se zamajale vrste. Strumni koraki, samozavest na obrazih in ponos v očeh so pričali, da bo borba huda, vse je kazalo, da se naraščaj kranjske župe resno zaveda sokolskih dolžnosti in važnosti sokolskega dela. Tekma je vzbudila dokaz zanimanja, zakaj vestno so jo zasledovali odrasli bratje in sestre ter prijatelji Sokolstva. Mi sami seveda z uspehi ne moremo biti zadovoljni, zakaj zadovoljnost je znak nezadovoljanja, mi pa stremimo vedno naprej in vedno višje. Med tekmovalci pa smo pogrešali nekaj društev iz naše župe. Kje ste bili bratci in sestrice iz Trziča, Mojstrana, Železnikov, Bohinjske Bistrice in Medvod? Vzdromite se tudi vi, kadar začujete sokolsko povelje, zakaj samo krepkim in pogumnim je usojena bodočnost. Ali ne sega do vas glas sokolske trombe? Da ste nas videli, kako smo korakali po končani tekmi v sprevedu k otvoritvi Sokolskega doma in kako so nas pozdravljali in obsipali s cvetjem. Pozabili smo na ves napore in na ves trud, ki smo ga imeli s pripravami za tekme. Veselili smo se svojih uspehov in trdno smo sklenili, da ne odnehamo od sokolskega dela, naša pot bo tudi v prihodnje v sokolsko telovadnico, kjer se izpopolnimo za nove boje, za višje uspehe, do sijajnejše zmage. Uspehi tekem je bil pri moškem naraščaju v višjem oddelku: Jesenice, Bled; v nižjem oddelku pa: Škofja Loka, Žiri, Kranj I. vrsta, Kranj II. vrsta, Jesenice, Kranj III. vrsta. Pri ženskem naraščaju: Kranj I. vrsta, Koroška Bela - Javornik, Kranj II. vrsta. Med posamezniki, bilo jih 11, so dosegli v višjem oddelku 90·8—38·6%, prvi trije tekmovalci so bili: Pristov in Bokal iz Jesenic ter Plemelj iz Bleda, v nižjem oddelku (31) so dosegli 96·5—21·4%, najboljši so bili Kavčič in Ahlin iz Kranja ter Govekar iz Žirov. Ženski naraščaj je štel 20 tekmovalk, ki so dosegle 90·4—20·5%, prve tri najboljše so bile Kapus iz Bleda, Ropret iz Javornika in Birtič iz Kranja.

J. Ravnik.

(Opomba uredništva: Imena vseh tekmovalcev in njih doseženih točk zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli navesti, kar naj nam br. poročevalec oprostí.)

Dječja sijela Sokolskoga društva I. u Zagrebu. Sokolsko društvo I. v Zagrebu prireja zabave za sokolski naraščaj in sokolsko deco, na katerih ti mladi sami sodelujejo. Doslej smo prejeli iz Zagreba dvoje takih vabil, ki so jako originalni. Majhen košček risalnega papirja je prepognjen črez polovico, vanj je vložen enako velik kos navadnega papirja, na katerem je s strojem spisan vzpored. Oba kosa papirja sta zvezana s svilenom vrvico. Vnarna stran programa je okrašena z risbo, in sicer je na prvem programu enostaven meander v raznih barvah s pastelom, drugi vzpored pa ima že večji narodni motiv v barvah. Na prvem »sijelu« je bil vzpored še precej enostaven in je vseboval nekaj deklamacij, nekaj telovadnih vaj in iger ter eno točko na klavirju. Drugi vzpored je obširnejši ter ima poleg deklamacij tudi kratke dramatične prizore in nekaj pesmi s spremljevanjem klavirja. Na vzporedu čitamo tudi slovensko deklamacijo: Velikonočna od S. Gregorčiča. Čisti dohodek drugega »sijela« je bil namenjen Sokolskemu društvu v Mitrovici za vzpostavitev spomenika padlim herojem v Legetu pri Mitrovici. Žal nam je, da ne moremo natančneje poročati o uspehih teh prireditvah, ker nismo dobili razen programov nikakih poročil. Veselilo bi nas, ako bi nam kdo izmed naraščaja pošiljal tudi poročila o teh prireditvah. Za enkrat hvala za poslana vabila.

Nové knjige.

Ewald K. Mati narava pripoveduje. Slovenski mladini povedal P. H. Natisnila izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 216, cena 24 Din.

K. Ewald je eno izmed najbolj znanih imen novejšé nemške literature, zato je bila gotovo srečna misel podjetne Učiteljske tiskarne, da je poklonila naši slovenski mladini eno njegovih najlepših knjig v slovenskem jeziku. Zbirka vsebuje 14 prekrasnih pravljic in bajk iz življenja večno lepe narave. Vse kažejo pisateljevo bujno

fantazijo, sijajen pripovedni talent in gor-ko ljubezen do narave. Prepričani smo, da po knjigi ne bo segala samo naša mladina, temveč tudi odraslo občinstvo, saj je gotovo to ena najlepših tovrstnih knjig na današnjem našem knjižnem trgu.

Učiteljska tiskarna ji je dala tudi okusno zunanjo opremo.

Zbašnik Fr.: Drobne pesmi. Z risbami okrasil Rajko Šubic. V Ljubljani 1922. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Strani 39, cena vezani knjigi 7 Din. Poleti l. 1918. je padel na italijanski fronti enaindvajsetletni dijak France Zbašnik. Šele sedaj čutimo in vemo, kaj smo izgubili z njim, kajti po zbirki, ki jo je izdala pred letom »Tiskovna zadruga« in pa po zgoraj navedeni ni nobenega dvoma več, da je legel z Zbašnikom v prezgodnji grob eden najbolj nadarjenih in najgloblji pesnikov naše komaj doraščajoče generacije. Tudi pri njem se je ponovila Murnova in Kettejeva tragedija. Zvežič »Drobnih pesmi«, ki jih je izdala te dni Učiteljska tiskarna obsega 15 »drobnih pesmic«, ki vse zaslužijo, da pridejo čim prej v naše šolske knjige, kajti takih pristrčnih in res otroških verzov po Župančičevem »Cicibanu« in »Ugankah« naša mladina še ni slišala. Prelepo zbirko uvaja pesnikov življenjepis (s sliko), ki ga je napisal njegov stric dr. Zbašnik, krasi jo pa deset prav posrečenih Šubičevih risb. Tudi zunanja oprema drobne knjižice je zelo prikupna, vsled česar je ne priporočamo samo mladini, temveč tudi odraslemu občinstvu kar najtopleje.

Češke pravljice. Poslovenil Ivan Laha, ilustriral Rajko Šubic. V Ljubljani 1922. Natisnila, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 68, cena vezani knjigi 12 Din. Božena Nemcova je eno izmed prvih imen češke literature sploh, zlasti pa še češke mladinske. Slovenska mladina pozna njeno prekrasno »Babico« in pa dva zvezka pravljic v prevodu drja. L. Pivka, ki tvorijo gotovo najbolj priljubljeno čtivo naše mladine.

Fodjetna Učiteljska tiskarna je gotovo ustregla mladini, da jih je izdala, sedaj še en zvezek v prevodu drja. I. Laha. Zbirka obsega 9 pravljic B. Nemcove ter po

eno K. J. Erbena in dr. Tilleja. Vse so pravi biser otroške poezije in jih bo gotovo pozdravila s prav tistim veseljem, kakor že dosedanje. Zbirko je bogato okrasil naš mladi grafik R. Šubica, ki stopa s tem delom šele drugič pred širšo javnost, a obeta postati že sedaj eden prvih naših ilustratorjev.

Učiteljska tiskarna je poskrbela tudi za elegantno zunanjo opremo, zato knjigo toplo priporočamo.

Matija Valjavc: Izbrani spisi za mladino. Pripredila Fran Erjavc in Pavel Flerč. Z risbami okrasil Rajko Šubic. V Ljubljani, 1922. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna. Strani LVII in I. — Cena elegantno vezani knjigi 39 Din. — Učiteljska tiskarna se je lotila hvaležne naloge, da nam izda vse slovenske klasike v elegantni in ilustrirani mladinski izdaji, ki jo urejata in prirejata Fr. Erjavc in Pavel Flerč, ilustrirajo pa naši najboljši umetniki. Za Levstikom in Erjavcem je izšel sedaj Matija Valjavc, ki gotovo spada med naše najljubše pesnike, njegove znamenite pripovedne pesmi so pa pravi biseri naše literature. Izbranim njegovim pesmim je dodana tudi kopica njegovih narodnih pripovedk, ki so najbolj značilne za tega našega klasičnega nabiratelja narodnega blaga. V Valjavčeva dela uvaja bravca obširen, deslej najizčrpnjši pesnikov življenjepis, zaključuje jih pa podroben »Tolmač«. Knjigo krasi 13 lepih ilustrativnih risb nadarjenega našega grafika R. Šubica, ki stopa s tem delom prvič pred slovensko javnost: po knjigi gotovo ne bo sezala samo naša mladina, temveč tudi odraslo občinstvo, zlasti, ker so Valjavčeva dela že davno pošla. Sploh bi ne smela manjkati ta krasna zbirka v nobeni slovenski hiši in knjižnici. Valjavcu slede Stritarjevi izbrani mladinski spisi, ki so že v tisku.

Iz uprave. Današnje številko smo poslali vsem stariim naročnikom. Kdor si ne misli naročiti Sokoliča za l. 1923., naj nam prvo številko vrne, ostali pa naj poravnajo vsaj polletno naročnino. Prihodnje številko ustavimo vsem, ki ne pošljejo vsaj delne naročnine.